

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2013 сыл
Сэтинньи
20 күнэ
Сэрэдэ
№ 163-164 (10934)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улууһун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтэһиннэр

Баһаарнай сулууспа биллэрэринэн нэдиэлэ этэнгэ ааспыт. Бэтинсэҕэ халаан содулун туораты үлэлэрин түмүктээһингэ Үөйдөгө саҥа депо аһылына. Намнааҕы депоҕа лицензия ылаалара хаалбыт, манна улуус комиссията тэриллэн наада.

Өрөбүллэргэ Мархаҕа 3 киһи өлүүлээх, мантан 2 оҕо, быһылаан тахсыбыт. Онон олоор сирдэринэн, чуолаан иһэр-аһыыр ыалларга болдомто күүһүрүөхтээх. Статистика көрдөрөрүнэн, республикаҕа 80 баһаар бэлиэтэммиттэн 70%-на — олоор дьиэлэргэ сыһыаннаах.

«Намкомунтеплоэнерго» Көбөкөнгө кварталнай котельнай икки утаҕар итинни биэрбит, сорох объектарга системаҕа промывка наада. Үчүгэй хаачыстыбалаах чох кэлэн Түбүҕэ, Салбанҕа балаһыанһа тупсубут. Ахсынны 6 күнүгэр Арбын кварталнай котельнайа үлэҕэ кирибитэ бэлиэтэниэхтээх.

Роспотребнадзор иһитиннэритинэн 3 сэбиргэхтэти, 1 сэлликтээх үөрэнээччи профлицигэ баара бэлиэтэммит, бу икки түбэлтэ. Гриппкэ төлөбүрдээх вакцинацияҕа ким да наадыбата. Түбүҕэ бэрэбиэркэ кэмигэр таһырдыа 20 кыраадыс тымныыга оскуола иһэ 10 кыраадыс сылааһы көрдөрбүт, бу көмөтөүүнэ оскуоланы сабарга күһэллэлэр. Саҥа дьыл чугаһаан объектары көрүүсти барыаҕа.

УСХ биллэрбитинэн үтү туттары 102%, арыыга 93,6% тэннэстэ. Сүөһүнү аһына хаачыһы 120% буолла. «Сайсары» ырынак нөҕү 12,5 тонна зернофуражка сайаапка бэриллэр.

Ахсынны 9 күнүттэн улуус оскуолаларыгар обрнадзор бэрэбиэркэҕэ саҕаланар. Онон бэлэмнэнэр инниттэн үөрэх управлениета оскуолаларга экспедициялары тэрийбит. Лаабырдары федеральной реестргэ киллэригэ үлэ ытыллар.

Улуус педиатрдар семинара кыттыны ылбыттар. Доруобуя харыстабылын профсоюзун рескома тахсан үлэни-хамнаһы билсипит. Бу нэдиэлэҕэ Хатырык модульнай балыһатын бастакы контура үлэҕэ кириэҕэ. Оҕолорго диспансеризация ытыллар. Минздрав 13 куйоканы сарбийарга сорок туруорбут. Билигин бырааска көрдөрүүгө толуон бэриллибэт, электроннай сурутуу ытыллар, оттон ыраах нэһиликтэртэн телефонунан суруйтарыахха сөп.

Ааспыт нэдиэлэҕэ профсоюзтар федерацияларын көһө сылдьар семинара ытылына, онуоха Намнааҕы «Коммунально-энергетика» маассабай сарбийы тахсыбытын үлэ бэрээдэгинэн быһаарсыахпыт диин буолбут.

Бэлиэтэнэ В. КАСЬЯНОВ

Сагарбат буолуохха сатамнат!

Үөрэх дьылын иккис чиеппэрэ саҕаланна да Нам 1 №-дээх И.С. Гаврильев аатынан орто политехническэй оскуолатын капиталнай өрөмүөнэ өссө да бүтэ илик. Онон оҕолорбут 4-5 сиринэн кэрийэн үөрэнэ сылдьаллар. Оскуола өрөмүөнүгэр эбии 23071449 солк. көрүллүө диин СР үөрэхтин министерствота өссө

саас эрдэ кэпсэтигэ тылынан эрэннэритин итэҕэйэн (төрүт да суох харчыга) улуус дьаһалтатын конкурснай комиссията балаһан ыйын 9 күнүгэр конкурс ыыппыт. Онон «Сахастроймонтаж» ХЭТ (ген. дир. Л.М. Захаров) кыайан генеральной подрядчик буолбут. Өрөмүөнүгэ тутта ылсан үлэлээн барбыт. Түһэрсипит контрагын быһытынан объекту чөл түһэрэн 2013 сыл ахсынны 7 күнүгэр бүтэриэхтээх, туттарыахтаах эбит.

«Сахадомстрой» диин (сал. И.И. Дьячковской) ХЭТ-кэ улуус бюджеттыттан толорбут үлэтигэр локальнай смета быһытынан 1 мөл. 928 тыһ. солк. бэриллиэхтээбиттэн 1 мөлүгүнэ тустаах счегулар ытыллыбыт, тобоҕо (928 тыһ. солк.) бу күнүгэр барыахтаах диин эрэннэрлэр.

Оскуола спортсаалын, 2-с, 3-с этээһин көрдүөрүн, актовай саалатын, оскуолаҕа киирэр кирилиз, параднай аанын уо.да.

үлэлэри толорууга конкурсна кыайытынан сайынгы ыйдартан «П.А. Матвеев» ИП үлэлэһэ сылдьар. Бу үлэ барыта 2,5 мөл. солк. кэпсэтиллибит.

Улуус бюджеттыттан көрүлүбүт үбүнэн ытыллыбыт өрөмүөн үлэлэрин таһынан кэлиэхтээх 23 мөлүгүнүгэ эрэнэн элбэх үлэ ытыллыбыт, ытыллара былааннанар. Үбүлээһин ситэ көрүллэ да илик буоллар ген. подрядчик «Сахастроймонтаж» ХЭТ бэйэтин үбүнэн өрө-

ТЫЛЫНАН ЭРЭННЭРИИ ХАЛБАРХАЙ ӨРҮТТЭРДЭЭХ

мүөн үлэтин ытыа сылдьар. Упхарчы тиийбэтинэн сорох тутуу матырыйаала кэмигэр кэлбэккэ үлэли сылдьар биригээдэлэри атахтыыр эбит.

Оскуола ититэр ситимин санардыыга, тардыыга А.А. Нахов 4 киһилээх биригээдэтэ үлэлээбит. Ититэр системаны балаһан ыйын бүтүүтэ түмүктээн ити бэриллибит. Билигин уу уонна канализация ситимин тардан бүтэрэн эрэр. Бу биригээдэ ититэр системаны таһы үлэтигэр 267 тыһ. солк., салгы уу уонна канализация өттүгэр 250 тыһ. солк. төлөөһүнүгэ тылынан кэпсэппит, суругунан дуоҕабар түһэрсиптээх. Үлэни киһилэргэ булан биэрбит индидуальной предприниматель соторутааҕыта ититэр ситими оноруу иһин 170 тыһ. солкуобайдаах сметаны онорбутун аҕалан билиһиннэрит. Мантан көрдөххө, кэпсэти, аахсы хайдах эрэ түөрөккэй балаһыанһаламмыт курдук. Кэпсиир 23 мөлүгүөммүт дьылдата бу күнүгэр дьэ быһаарыллыахтаах диин улууска тутууну ыттарар «Дирекция единого заказчика» диин МКУ салайааччылар, подрядчиктар уо.да. эрэнэ күүтэллэр.

И. ИВАНОВ

Сокуону билиэххэ, тутуһуохха уонна туһаныахха

Сэтинньи 14 күнүгэр ис дьыала министерствотын иһинэн республикатааҕы общественной сэбиэт председателэ А.Н. Ким-Кимэн улуустааҕы ис дьыала отделын сотрудниктарын кытта көрүстэ. Көрсүһүүгэ ис дьыала отделын начальнигы э.т. П.И. Васильев, начальнигы общественной бэрээдэги харыстааһынга солбууааччы, полиция начальнигы э.т. М.М. Кокарев бэйэлэрин иһитиннэриилэрин онордулар. Улуустааҕы ис дьыала иһинэн тэриллибит общественной сэбиэт председателэ С.И. Тоскин кыттыны ылла. Ахсынны 1 күнүгэр юристар бастакы съездэ буолуохтааҕын, 2008 сылтан правовой союз, правовой культура диин баарын иһитиннэрэн туран мустубут дьонун правовой пропаганда кытталларыгар ыһырдэ.

Александр Николаевич бэйэтин этиитигэр федеральной сокуон үлэҕэ кириитигэр күүскэ үлэлэһэллэрин, нэһилиэнньэни кытта үлэҕэ сокуону толорууга биригэ үлэлиир наадаһын, сепаратизмы, экстремизмы утары сокуон бырайыага ытыллыахтааҕын, терроризмы утары үлэ барыахтааҕын иһитиннэрдэ. Улуустааҕы общественной сэбиэт үчүгэй үлэлээһин бэлиэтээтэ, полиция уонна нэһилиэнньэ икки арды-

ОБЩЕСТВЕННОЙ СЭБИЭТ ҮЛЭТЭ КҮҮҮҮРҮӨХТЭЭХ

гар аһаҕас сибээс, бэйэ-бэйэҕэ көмөлөсүһүү баар буолуохтааһын, общественной сэбиэт үлэтэ

күүһүрүөхтээгин эттэ, общественной сэбиэт уонна полиция нэһилиэнньэни кытта ыкса

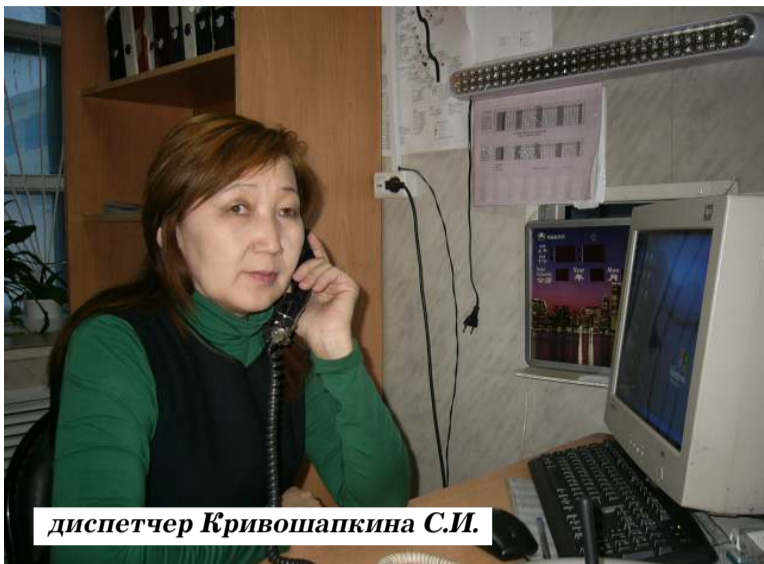
сибээстээхтик үлэлииллэригэр ыһырдэ.

В. РЫКУНОВА

Хааччыйы хайдаый?

ОдЪКХ курдук элбэх мас-сыналаах, спецтехникалаах, түүннэри-күнүстэри сүүрдэр үлэлээх, бүтүн улууһу итинэн хааччыйар, онно сөптөөх коммунальнай өгөлөрү онорор, улахан хаһаайстыбага автохаһаайстыба диспетчеринэн үлэлиир - бэтэрээнэн үлэ буолбатах. Ону бу үлэбэ сыһыаннаах эрэ киһи билиэн сөп. Оттон Кривошапкина С.И. бу үлэбэ 30-н тахса сүл энкилэ суох үлэлээн кэллэ. Бу иннинэ 2002 сылтан ОдЪКХ-ба техник-бухгалтеринэн үлэлээбитэ, 2010 сылтан гаража көһөрүллүбүтэ. Дьэ, манна, үрүнгэ-харата биллэр үлэтигэр, Сардаана дьинээхтик ылсан, бэйэтин көрдөрдө. Эчи, массыната да элбэбэ уонна барыта эр киһи коллектива буолан, кэккэ кытаанахтардааба. Ол эрэн, ис-инигэр киһи бардаха, үлэлииргэ судургута Сардаананы сөбүлөспүтэ. Сарсыарда аайы, хас биридди суоппарга путевкатын суруйан биэри, күннээбэ горючаядарын түнгүтэ, киһэтэ күннээбэ сорудахтарын хонтуруоллааһын, хаһан хас рейси онорбуттарын учуоттааһын, ону отчуоттааһын - мунгура биллибэт үлэ. Аны

МАННЫК БУОЛА ТУРДУН

диспетчер Кривошапкина С.И.

ханна туох итэбэһэ, ханна уу тиэллэбэтэ, ханна авария тахсыбыта - барыта диспетчер нөһүө барар. Быһата - күннээбэ үлэ түмүллэр киһиэ. Онно сүүрэр техника барыта мантан барар. Араас тоннажтаах биэс «Вода», АДС-ка сүүрэр 4 «дежурка», специалистгарга сүүрэр 4 легковой массына, чох таһар 1 «Урал», 2 «Камаз», 2 трактор - бары мантан дьаһаллан тах-

саллар. Бары улуус дьонун, социальнай объектарын итинэн хааччыйар иннигэр сүүрэллэр-көтөллөр.

Мань барытын ОдЪКХ гараһын диспетчерэ Кривошапкина С.И. сатабыллаахтык, ийэли иэс кирибэхтик дьаһайа олодор. Өссө да маннык буола турдун.

А. КОБЯКОВ,
ЖКХ пресс-киһиэ

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааһааччы, дорообо!

Ааспыт нэдиэлэбэ саамай бэлиэ түгэнинэн чэппиэргэ Ил Түмэнгэ талыллыбыт үс депутаттыт (А.И. Еремеев, Н.И. Румянцев, А.Р. Винокурова) тахсан улуус мунһабын депутаттарын, нэһиликтэр баһылыктарын, тэрилтэлэр салайааччыларын кытта көрсөн кыраулахан туруорсуулары сааһылаан, 6-с спортивнай оонһууларга бэлэмнэнини билсэн, инникитин квартал аайы маннык көрсүһүүлэри ыгытааха диэн сүбэ туттутара буолла.

Бэнидиэнныккэ «Дьулуур» (Попов П.М.) үлэтин-хамнаһын, иэһин-күүһүн быһаарыстыбыт, балаһыанһаны тутсарга мизэрэлэри торумнаатыбыт. Бу күн поэт И.Д. Винокуров-Чабылдан төрөөбүтэ 100 сылыгар сүбэ-мунһабы ыгыттым. Туризм сайыннары чэрчитинэн «Ленские зори» ХЭО салайааччытын Ю.П. Ермолаевы кытта кэскиллээх боппуруостары дьүүллэстибит.

Оптуорунһукка 2 Хомустаахтан делегация кэлэн Буойунга историко-архитектурнай комплексы тутуу туһунан туруорустулар, манна Дьокуускай мэриятын кытта Сөбүлэһи түһэрсиллибитэ, билгин бу бырайыакка интэриэстээх инвестордары көрдөөһүн сааһылаанна. Бу күн үп министрствота 2014 сүл бюджетыгар анаан ыгыттып видеоконференциятыгар кыттыны ыллым. Аппааныга «Озернай» кварталы тутууга хос үбүлээһингэ 8 мөл. солк. булуохтаахпыт.

Сэрэдэбэ Ил Түмэн депутата Ю.П. Баишев тахсан 6-с спортивнай оонһууларга сүбэ-мунһабы ыгытта. Тьа хаһаайстыбатын министрствота бюджет параметрдарынан кэлэр сылга бииргэ үлэлээһингэ селекторнай мунһабар кыттыны ыллым. Ол кэннэ государственнай өгөлөрү оноруу хаачыстыбатын үрдэтигэ комиссия мунһаба буолла. Киһэ 4 чаастан 10-ча гражданы приемнааһынга сүһүнүнэн дьиз-уот, материальнай көмө боппуруостара турдулар.

Чэппиэргэ 6-с оонһууларга спортивнай федерациялар бэлэмнэнилэригэр анал мунһах буолла. Аппааныга кирпииччэ собуотун тутууга Кытайтан специалистар кэлэн үлэ хаамыгын билсэн бардылар. Эбиэттэн киһэ улуус мунһабын сессията бюджет 9 ыйдаах түмүктэрин биһиргэтибит.

Бэтинсэбэ Үөдэйгэ оҕо саада, баһаарнай депо, дьаһалта дьизэти үөрүүлээх быһыыга-майгыга аһылыннылар, икки муоста үлэбэ кирирдэ. Бу күн культура тэрилтэлэрин үбүлээһингэ видеоконференция буолан ааста. Киһэлик Бөтүг олохтоохторун кытта көрсүһүүгэ оскуола уонна оҕо саадын тутуутун туруорустулар, онооха оҕо саадын тутуу эһиһил хайдах да кыаллыбатын этэн туран 2015 с. былаанга киллэтэригэ үлэ ыгытыллаба диэн быһаардым.

Александр АТЛАСОВ

VI-с спортивнай оонһуулары көрсө

Эһиһилги VI-с спортивнай оонһууларга бэлэмнэни үлэти спорт көрүннэринэн хайдах баран эрэрин билээри федерацияларынан туоһуластым. Уопсайынан, сүүрү - спорт биер саамай кыраһаабай көрүнгэ, дэлэбэ даһаны «спорт королева» диэн ааттаны дуо? Атын көрүннэртэн сүүрү үгүс кытааччыны, көрөөччүнү угуйарынан бэлэмнэни балаһыанһыта

стым. Киһи бу курдук билиһиннэрдэ:

- Сүүрү көрүнгэ саамай үгүс кытааччылаах. VI-с спортивнай оонһууларбытыгар олимпийскай сүүрү бары көрүннэрэ киририэхтэрэ. Ол курдук, эр дьон, дьахталлар 100, 200, 400, 800, 1500, 3000, 5000, 10000 м. уһуннаах дистанцияба илин-кэлин түсүһөхтэрэ. Мань таһынан 42 км. 196 м. марафон, шведскэй эстафета (800/400/200/100), уһуну ыстаныны уонна үстэ

Күрэхтэһиһилэри кэмиттэн кэмигэр ыгытабыт. Бу соторугааһыта Дьокуускайга «Модун» комплексы уһуну ыстаныныга уонна үстэ төхтөрүөн ыстаныныга улуустарга күрэх тэрийэн ыгыттыбыт. Манна кытты аһыах этэ. Биһиги төһө кыалларынан тэрийэ сатыбыт эрээри нэһиликтэр кыттылыра мөлтөх, дьоннорун тэрийэн ыгыттахтар. Мантан кыһын биллаан быһыгытынан куоракка иккитэ сбордара сыл дьахпыт. Марафонга, уһун

ДЬАРЫКПЫТЫН КЫАЙА-ХОТО ТУТУОХПУТУН НААДА

хайдаһын билиһиннэриим. Бу кэлинни сылларга сүүрү федерациятын «Биер кэлим сакааччыт» ГУ урукку директора Г.В. Гуляев салайан илдэ сылдыбыта. Онтон соторугааһыта федерация председателинан улуус баһылыгын тутууга солбуйааччы С.С. Матвеев аһамыт диэн иһитиннэрдилэр.

Онон саһа председатели үйэ-хааһа тутпакка быһаччы үлэлэһэ сылдыбар, сүүрүүнү олоһун аргыһа оһостубут «Нам улууһа» МТ ыччат уонна спорт управлениетын специалисттан Клавдия Михайловна Шелковниковадан чөпчөк аһаһыкаһа бэлэмнэни туһунан ыгытыла-

төхтөрүөн ыстаныны баар. Уһун дистанциятан, марафонтан ураты көрүннэргэ оһолор кыттыны ылаһаллар. Хамаанда уопсай састаабыгар кандидаттарга сүүмэрдир күрэхтэр бара тураллар. Уопсайа 50 киһи уһуннаахтык бэлэмнэнэр, мантан 40 киһи кыттыа. Күрэхтэһээчилэр ортолоругар усгудьуоттар элбэхтэр. Кинилэри ХИФУ-га анал тренердэргэ сыһыаран бэлэмниһилэрин туһунан кэспэтибит. Онтон оһолорбут чаһын эттэххэ, бэлэмнэнэллэрэ ыарахаттардаах диэххэ сөп. Дьарыктанар сирдэрэ суох буолан бэлэмнэни биер кэлим ситимэ суох. Ол гынан баран санаабыт бөһөх.

дистанцияба сүүрэр дьоммутун Кисловодскайга бэлэмни ыгытары былаанныбыт.

Кэлэр сыл саһатытан битэмиинэн хааччыһахпыт. Дьининэн битэмиининэн хааччыһы эрдэ барыахтааба үп-харчы кырымычыгынан кыаллыбатаба.

Оонһууларбыт сотору тийэн кэлиэхтэрэ. Манна аһардас спортсменнар эрэ диэн буолбакка, спортивнай общественность бүтүгүн турунуон наада. Бэлэммит куһаһана суох диэххэ сөп. Дьарыкпытын төһө кыалларынан уһуннаахтык тэрийиһиптин наада.

М. ПЕТРОВА

Бэчээттэмиккэ эргиллэн

Улуустаабы «Энгиэли» хаһыат бу дьыл сэтгэний 9 күннээбэ нүөмэригэр «Сайды онугар төттөрү XIX үйэбэ» ыстатыйа (автор М. Петрова) бэчээттэммитэ. Бстатыйа ис хоһооно - Партизан нэһилигэр оскуола тутуутун туруорсуу. Кырдык, Партизан нэһилигэр оскуола тутууга - бу улуус дьаһалтатын, үөрэх управлениетын биер тыһаан турар сүрүн боппуруоһа. Бу боппуруос, ыстатыйаба сурулларын курдук, бэрт өрдөөгүттэн туруорсуллар, нэһилиэннэ, оскуола коллектива өр кэмнэргэ баһарар баһата.

Оскуола аварийнай туруктааһынан, быйыл күһүнгүттэн үөрэх процеһа хас да сиринэн ыгытыллар буолбата. Маньаха Партизан нэһилигэин баһылыга Зырянов А.Н. кытта сүбэлэһэн, эргэ оскуола экономиятын

ОСКУОЛА САРБЫЛЛЫБАТ

суотугар специалистар олодор дьизэлэрин өрөмүөннэнэн, муостатын сылыгарга, кылаастары бэлэмнииргэ туһааннаах үлэ ыгытыллан, күн бүгүн үөрэх-иһити үлэбэ билиһини баар усулуобуйанан ыгытыллар.

2013-2014 үөрэх дьылыгар киһиэн баран, үөрэх управлениета Партизан оскуолатын тутуутун туһунан улуус дьаһалтатыгар, управлениеба хас да сүбэ-мунһахтары, оскуола делегацията үөрэх управлениетын начальнигын Протопопов О.Н. кытта көрсүһүүтэ ыгытылыннылар, мань таһынан Үөрэх министрствотыгар министр солбуйааччыта Кондратьев Э.В. кытта көрсүһүүгэ начальник Протопопов О.Н. кыттыны ылбыта.

Салгы ыстатыйаба үөрэх управлениетыгар начальнигы кытта көрсүһүүгэ оскуоланы 9 кылаастаахха көһөрүү туһунан «методист сүбэлээбит» диэн суруллар. Маньаха, чуолкайдаһы түмүгэр, бу методист буолбатаба билинэ. Быстахтык, олоһо суохтук этиһи онорбут управление специалиһыгар сэрэтии оһоһулунна. Үөрэх управлениетын өттүттэн, Партизан орто оскуолатын сарбыйы, кыччаты туһунан боппуруос төрдүттэн турбат уонна бу оскуола тутуутун туруорсарга үлэ салгы ыгытыллар диэн биһиги хаһыат нөһүө нэһилиэннэбэ иһитиннэриэх кэрингээхпит.

Үөрэх управлениета

ПРАВОВАЯ ПОМОЩЬ ДЕТЯМ

20 ноября во всех субъектах Российской Федерации пройдет мероприятия, посвященные Дню правовой помощи детям. Данное решение было принято на заседании Правительственной комиссии по вопросам реализации Федерального закона «О бесплатной юридической помощи в РФ».

В этот день представители самых различных ведомств и структур проконсультируют детей и родителей по вопросам, касающимся прав детей, расскажут о юридических аспектах опеки, ответят на волнующие вопросы. Утвержденный план меро-

приятий будет размещен на сайте Управления Минюста России по Республике Саха (Якутия), Министерства образования Республики Саха (Якутия), Министерства труда и социального развития Республики Саха (Якутия), а также опубликован в республиканских газетах.

Более подробную информацию можно узнать по телефонам Управления Министерства юстиции Российской Федерации по Республике Саха (Якутия) (4112) 42-12-90, 42-27-89.

Управление Минюста России по Республике Саха (Якутия)

Миграционная служба информирует

ВСЕ О ПАСПОРТЕ И ПРОПИСКЕ

Территориальный пункт в Намском районе межрайонного отдела Управления Федеральной миграционной службы России по Республике Саха (Якутия) в городе Якутске принимает граждан с 09 ч.00 м. до 15 ч. 00 м., обед с 13.00 до 14.00, выходные дни - суббота, воскресенье.

Сотрудники ТП в Намском р-не МРО УФМС России по РС (Я) в г. Якутске в отношении граждан Российской Федерации осуществляют приём граждан:

- без паспорта и по недействительным паспортам, которые в 30-дневный срок не обратились для выдачи, замены паспорта;
- по регистрационному учету по месту жительства (прописка), по месту пребывания (временная прописка), снятие с регистрационного учета, которые не имеют регистрацию на момент подачи заявления;
- по утрате (похищению) паспорта;
- составление протоколов в отношении граждан, которые нарушили административное правонарушение;

- дактилоскопическая регистрация граждан, которые нарушили административное правонарушение.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Октябрьская, д. 1 каб. №103 (Администрация МО «Намский улус»).

Многофункциональный центр принимает граждан с 09.00 час. до 19.00 час. без обеда, выходные дни - воскресенье, понедельник.

Сотрудники МФЦ в отношении граждан Российской Федерации осуществляют приём граждан:

- по достижению 14 лет;
- по достижению 20 лет;
- по достижению 45 лет;
- по изменению фамилии, имени, отчества;
- по регистрационному учету (прописка, временная прописка, выписка);
- по оформлению загранпаспорта старого образца.

Адрес: с. Намцы, ул. Октябрьская, д. 1 каб. №110 (Администрация МО «Намский улус»).

«Намыына» вокальной ансамбль 20 сыллаах үбүлүөйүгэр

Ырыа... Ырыа барахсан сана-абыт сырдык ырата, киһи аймах кута-сүрө. Ырыа олоххо мунура суох таптала, үтүөнү түстүүр сүдү күүстээх.

«Намыына» вокальной ансамбль тэриллибитэ номнуо 20 сыл буолбут. Дьыл-хонук түргэнник да ааһар. Бастаан-утаа нэһилиэккэ буолар тэрээһиннэргэ уус-уран самодетельно-ска көхтөөхтүк кыттан ылыыр буоларбыт. Ол кэмнэргэ, Нам селотугар РДК-ға Е.Д. Кутукова «Дьүөгэлэр» вокальной ансамблы тэрийэн ыллата сылдьарын туһунан истэрбит. Онтон биир үтүө күн биһиэхэ кулууппут сэбиэдиссэйэ Ф.Г. Ваишева, нэһилиэккэ ансамбль тэринэритигэр этии киллэрбитэ. Биһиги бары субэлэһэн баран, 1993 с. «Намыына» вокальной ансамблы тэриимиппит уонна онтон ыла утумнаахтык дьарыктанан барбыппыт. Ханна баһарар буоларын курдук баянист-музыкант суоҕа кэккэ ыарахаттары үөскэтэр. Биһиги ол курдук тугу саныырбытынан, нууччалыыта (слухпутунан) икки-үс куолауска арахсан ыллан араас конкурстарга, фестивалларга көхтөөхтүк кыттарбыт.

Биһиэхэ манна субэһитинэн элбэҕи билэр-көрөр, республикаҕа биир бастакы дыахтар, мелодистка, биһиги биир дойдулаахпыт Светлана Николаевна Кудрина көмөтө, субэтэ-амата улахан оруолу ылбыта. Кэлин киһи биһиэхэ: «Биир улахан композиторы, баниһы аҕалан эһигини кытары билиһинэрим, ыллатан истиэ уонна сөбүлээтэҕинэ хаалыа, сөбүлээбэтэҕинэ тахсан барыа», – диэбитэ. Биһиги куттаны, долгутуйу бөҕө. Дьэ, ол курдук, Светлана Николаевна биһиги бэлэмнэн сырыттаһытына Василий Алексеевич Зыряновтыын киирэн кэлбиттэрэ.

ЫРЫА СҮДҮ КҮҮСТЭЭХ

Василий Алексеевич биһигини ыллатан көрбүтэ. Кини тоҕо эрэ тахсан барбатаҕа, биһиги дьолбутугар инникитин үлэлэһэ хаалбыта. Инньэ гынан, бу ансамблы сылай үс киһи көрөн истэн, үөрэтэн, бүөбүйдээн барбыта.

Дьэ, мантан ылата биһиги үлэбит күөстүү оргуйбута. Кыргызтарым барахсаттар сүрэхтиин-дуһалыын ырыа абыллар ылларбыт дьон буолан, ис санааттан дуоһуя кутуллан тахсар көмүс дорҕооннорун бар дьонноругар ийиһилээх иһирэх санаанан дьирэһитэ ыспыттар. Бу сүүрбэ сыл устата ансамбль састааба улаханник уларыйбакка бары биһиргэ сизгиспитинэн нэһилиэкпит, улуспут, республикабыт түһүлгэлэригэр бэйэлэрин кыахтарынан, сатабылларынан ыллаан-туойан кэллилэр. Онтон быйыл 2013 с. биһиги

сүүрбэ сыл ыллаабыт-туойбут ситиһилэрбитин бигэргэтэн Москва куоракка кытынныбыт: «Единство России» норуоттар икки ардыларынааҕы конкурса бастакы степеннээх лауреат, Италия дойдутугар Римини куоракка «Виват-Италия-Россия» норуоттар икки ардыларынааҕы фестиваль-конкурса Гран-при хаһаайыннарынан буолбуппут туоһулуур.

Бу сыллар усталарыгар репертуарытыгар 40-ча ырыа ылланан кэллэ. Нэһилиэккэ, улуска, республикаҕа киэҥник биллибит мелодистарыт, композитордарыт ырыаларын А. Алексеев, Е. Кампеев, В. Зырянов, А. Замятин, С. Кудрина, Т. Кириллина, Е. Ваишева о.д.а. ырыаларын киэҥ эйгэҕэ таһааран ыллаан, көччөх гынан көтүттүбүт.

Биһиги ансамбль буолан

аан бастаан улахан түһүлгэҕэ 1995 с. республиканскай көрүү-конкурстарга: «Ырыа – санаа ырата» баянист Илья Христофоров кэриэһигэр, «Новые имена Якутск-95» кыттан бастакы, үһүс степеннээх дипломан буолан күрэххэ кыттыыны саҕалаабыппыт. Ол курдук, араас сылларга биһиги ситиһилэрбит:

Ансамбль иһинэн кыргызтар солонан, дуэтынан, трионан, квартетынан ыллыллар. Ол курдук, Мария Титова, Зинаида Нератова дуэттара Г. Слепцов «Төрөөбүт алааскын эн таптаа» республиканскай көрүү-конкурса иккис степеннээх лауреат үрдүк аатын ылбыттар. Ону тэнэ, ансамбль солистка Мария Герасимова хоһоон суруйарга холоноор. Кини хоһоонугар В. Зырянов музыкатыгар «Сизэнчээним» ырыатын ансамбль уостан түһэрбэккэ ыл-

лыыр. Маны кытта С. Охлопкова мелодия айарга холоноор. Кини республиканскай «Биһик ырыата» конкурса «Сиргэ саҕа киһи кэллэ» ырыата үһүс степеннээх дипломан буолбута. Бу ырыаны Мария Титова, Зинаида Нератова дуэттара толорбута.

Бу бааллар, биһиги нэһилиэкпит сүүрбэ сыл биһиргэ ыллаабыт, «Намыына» вокальной ансамбль кыргыттар.

Бу сүүрбэ сыл устата биһиги иннибит диэки сайдан иһэрбитигэр көмө, өйөбүл буолбут дьоммутугар: оранжировщик И. Местникова, компакт-дискэ таһаарытыгар Г. Мальцевка, С. Акимбетовка барҕа махтап буолуохтун.

Бу 20 сыллаах үлэбит түмүгүнэн сэтинньи ый 22 күнүгэр 2013 с. А.Ф. Шестаков аатынан культура киинигэр бар дьоммутугар концертынан үөрүүбүтүн үллэстэбит. Биһиги манна концертытыгар ыалдьытты, кыттыһа кэллэлэр «Туймаада» вокальной ансамбль солиһа Серафим Ксенофонтов, Дмитрий Барабанов, Николай Жирков, Андрей Замятин, Афанасий Татаринов, «Дьүөгэлэр» народнай вокальной ансамбль, «Ретро-данс» үнжүү коллектива, Амма улуунун Сатаҕай нэһилиэтин эрдьон вокальной ансамблы. Кэлин, сылдьып, дуоһуя сынньанып. Кирии биллэт сыаната улахан дьонго – 200 солк., оҕолорго – 100 солк. Саҕаланар – киэһэ 5 чаастан. Сэтинньи 22 күнэ, 2013 с.

В.А. ЗЫРЯНОВ,

Нам улуунун,

Үөдэй нэһилиэтин

Ытык киһитэ, Саха

республикатын искусствотын

үтүөлээх деятелэ, Россия

композитордарын соһуон

чилиэнэ, уус-уран салайааччы

С.В. ОХЛОПКОВА,

«Норуот уус-уран айымньытын

сайддытыгар кылаатын иһин»

бэлиэ хаһаайката, «Намыына»

вокальной ансамбль

салайааччыта

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэвэр)

Кэрэ айгытигэр

Сэтинньи 10 күнүгэр Дьокуускай куорат А.Е. Кулаковскай аатынан доҕордоһуу киинигэр 1-кы республикатааҕы «Уһун сүһүөх – кэрэ киэргэл» диэн ааттаах-суоллаах икки күннээх күрэхтэһии ыытылына. Республика араас мунуктарыттан 30-ча кэрэ аҥардар толбонурар уһун сүһүөхтэрин дьон-сэргэ иннигэр көрдөрдүлэр. Бастакы күн түмүгүнэн уон киһи туораан салгыы 22 кыттааччы икки бөлөххө арахсан (14-30 уонна 30 үөһээ саастарыгар диэри) 4 түһүмэххэ күрэхтэстилэр. Манна 30 үөһээ саастаахтарга биһиги улуспуттан 2-с №-дээх орто оскуола нуучча тылын учуутала Мария Васильевна Федорова ситиһилээхтик кыттан 2-с бочуоттаах миэстэҕэ тигистэ (хоп-хойуу, кып-кылабачыгас 11 тутум баттахтаах, онтон 1-кы м. тиксибит кэрэ аҥар баттаҕа 19 тутум буолбут). Мария Васильевна Хамаҕаттан төрүттээх элбэх оҕолоох, олоххо көхтөөх сыһыаннаах эдэр ийэ буолар. Кини манньк хабааннаах күрэхтэргэ урукку өттүгэр нэһилиэк тэрээһиннэригэр эрэ кыттар буоллаҕына, улахан сыанаҕа бастакы тахсыта. Күрэхтэһии хаамытын уонна баттаҕы көрүү-истии кистэлэнин туһунан биһиги ааҕааччыларбытыгар манньк үллэстэр:

- Күрэххэ кыттар туһунан түүлбэр да баттан көрбөт этим. Биир үтүө күн биһиргэ үлэлиир коллегам Абрамова А.А. «Она+» хаһыакка күрэх балаһыанньатын көрөн миигин кытын да кытын диэн үйэ-хайа туппуга. Өр толкуйдуу барбакка «Чэ, дьэбэҕэ кыттан көрүөм» диэн санааттан куоракка киирэн сайаапка толорбутум. Сыанаҕа тахсарбар сахалы тыны тутуһабын диэн бигэ быһаарыммытым.

УҢУН СҮҢҮӨХ – АЙЫЛАБАТТАН БЭРДЭРИИ

Ол кэннэ НПК-ға тийиэн Понохова З.Д. түөрт көрүн сахалы моһуоннаах ырбаахы уларсар туһунан кэспэспитим. Балаһыанньаҕа баттах киэргэлэ баар буолуохтааҕа, ол киэргэлбин «Уют» атыы-эргизэн дьизитигэр үлэлиир Эльвира Гуляева эскизтаабыта (ободок, заколка, ытарҕа). Ити оноһуктары туостан араас өгнөөх оҕуруолары миндырдык тиһэн көрүөхтэн кэрэ сахалы моһуоннаах оҕорбуга. Саҕа кыттым буол-

лан баттах оҕотторор киһи, визажист туһунан уо.д. «ымпыктарын-чымпыктарын» толкуйдаабатахпын. Конкурс буолуон икки чаас хаалбытын кэннэ куоракка үлэлиир Макарова А.В. диэн парикмахеры булбутум (күлэр). Ити да буоллар барыта бэйэтэ чэпчэкитик табыллан испитэ. Күрэх туһунан билиһиннэрдэххэ, күрэх икки этабын парикмахерым быһаарбыта диэххэ сөп. Ол курдук баттах киэргэлин көрдөрүү уонна

киһээни бөрөчүөскэни көрүү түһүмэхтэригэр үрдүк сыанабылы ылбытым. Манна диэн эттэххэ, аҥардас баттах уһунун эрэ буолбакка онотторуутугар, киэргэтигитигэр, кыттааччы талааныгар болҕомто ууруллубута. Талаамбар биһиргэ үлэлиир коллега кыргызтарым кынат буолан арыаллаан кириһиттэрэ. Ити кэмгэ сахалы ырыаны сыһыан ыллаан киирэн хомуска дьүрүһүтэн оонньообутум. Хомуска 7-с кылаастан «Сүүрэн» ансамбылга умсугуян дьарыктаммытым, салайааччы Федоран Егор Михайлович.

Кыыс оҕо, уопсайынан, саха кыһа уһун баттахтаах, сүһүөхтөөх буолуохтаах диэн өйдөбүллээхпин. Урукку өттүгэр куруук тэҥнээн сиспэр диэри сарбытаран иһэрим. Онтон баттаһым уһу тураарын билэммин айылбаттан бэрдэри курдук ылынаммын харыстыыр буолбутум. Төһөнөн баттах уһун даҕаны хайдах эрэ арааччылыыр, харыстыыр курдук буолар. Дьахтар төһөнөн уһун баттахтаах да өйө-санаата дьирин, кута-сүрө киэҥ, ис туруга бөҕөх буолар эбит. Анаан-минээн араас мааскалары туһаммаппын, киһи сиэринэн көрөбүн-истэбин. Баттахтын ыһа сылдьарбын сөбүлээбэппин, утуйарбар кытары хомуйабын.

Күрэх түмүгүнэн иккис бочуоттаах миэстэҕэ тиксибитим иһин 2-с истигэпэннээх дипломан наһараадаламмытым, ону тэнэ «i Pad» сутагай бэлэх ууммуттара. Маны таһынан, «Илгэ» бэчээттир киинин «Байанай»

сурунаала саха культуратын сайыннарыга кылаатым иһин анал бириис олохтоон үөрүүбүн өссө үрдэппитэ. Онтон чугас аймах дьонум кыһыл көмүс чаһы бэлэхтээн соһуппуга.

Түгүнэн туһанан улус-тааҕы культура управлениетыгар (сал. Новиков И.С.), биллэр дизайнербытыгар Понохова З.Д., сүбэһиппэр Абрамова А.А., эдэр талааннаах маастарга Эльвира Гуляеваҕа, А.Ф. Шестаков аатынан сынньалан киинигэр (директор Колпашникова В.В.), биһиргэ үлэлиир дьүөгэлэрбэр көмөлөрүн иһин барҕа махтабын тиэрдэбин.

М. ПЕТРОВА

Учуутал –
уус чулуута

Орто туруу дойдуга уол оҕо күн сирин көрөр. Оҕо сылдьан оонньоон, эдэр ыччат сааһыгар үөрэҕи баһылаан, ыал буолан оҕо-уруу тэнитэн, үлэ үөһүгэр эдэр эрчимнээх саастара элэстэнэн ааһаллар. Дьонун сааһын томточчу туолуута дьон убаастабылын ылан ылар. Бу З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскуолатын директора Барашков Анатолий Иванович. Кини 65 сааһын үлэ үөһүгэр, салайар үлэҕэ сылдьан, бэлиэтиир.

Анатолий Иванович 1948 с. балаҕан ыйын 5 күнүгэр Дьоккуускай куоракка төрөөбүтэ. Оҕо сааһа куоракка аастыта. 1966 с. Дьоккуускай 3 №-дээх оскуолатын бүтэрбитэ. Оскуола кэнниттэн «Хатас» совхозка рабочайдыыр. Ытык иэһин толорон Армияҕа ыгырыллан сулууспалыыр. Онтон кэлэн Нам уллуһун 1 Хомустаах нэһилиэгэр совхозка үлэтир. 1972 с. Дьоккуускайдаағы 1 №-дээх педучилищеҕа физкультура учууталын идэтигэр үөрэнэн 1975 с. бүтэрэр. Үөдэй орто оскуолатыгар үлэтин саҕалыыр. 1980 с. ЯГУ-га историко-юридическэй факультетка заочно үөрэнэр. История учуутала буолар. 1991 с. Үөдэй орто оскуолатыгар директорунан ананар. Үлэли сылдьан 1997 с. «Менеджмент в

образовании» специальной переподготовканы барар. Үлэтин саҕа саҕалыырыгар эдэр киһиэхэ аҕа табыарыстар, салайааччылар сөптөөх сүбүн-аманы биэрэн олохун инники суолугар, үлэтигэр эркээйи аспыттар. Ол туһаайыны тутуһан, үлэтигэр олус эппиэтинэстээх, үлэ-һиттигэр ирдэбиллээх салайааччы буола үүнэр. Билигин Саха республикатын уопсай үөрэхтээһинин үтүөлээх үлэһитэ буола ситэн-силлэһэн олорор. 38 сыл пед. ыстаастаах, онтон 25 сыл салайар үлэҕэ оскуола директорунан үлэлээн кэллэ. Оскуола 3-4 объектын тарзанаан үлэли олохтута.

Билигин икки этээстээх та-

ҮЙЭ ЧИЭППЭРЭ
САЛАЙАР ҮЛЭҕЭ

ас оскуола аанын тэлэчи аһан, үөрэнээччилэр, учууталлар ичигэс, үчүгэй усулуобуйаҕа үөрэнэ, үлэли сылдьаллар. Манна салайааччы, директор быһытынан Анатолий Иванович оруола улахан. Кини оскуола оҕо личность быһытынан итиллэн, үөрэтиллэн тахсарыгар табыгастаах эйгэни тэрийиитэ, учебно-методической база бөҕөрүүгүгэр туох баар сыртын ууран, үлэлээн кэллэ. Анатолий Иванович характерынан кытаанах, ирдэбиллээх, ол гынан баран, дьон кыһалбатын этинэн-хаанынан өйдүүр, эрэннэригэр толорор салайааччы быһытынан биллэр. Кини ханнык баҕарар түгэнгэ дьыалабыай сүбэни биэрэр, ыарахан түгэнгэ көмөҕө кэлэргэ бэлэм.

Туох баар бытархай үлэттэн саҕалаан, улахан суолталаах дьыаланы быһаарыы - директор үлэтин сүрүн өттө. 25 сыл салайар уопуттаах директор коллегаларын, төрөппүттэри, общественноһу түмэ тардан, оскуола олох үчүгэй материально-техническэй базаны тэрийдэ. Үөрэҕири эйгэтигэр киллэрсит кылаата кини

үөрэнээччилэрин, учууталларын ситиһиллэригэр көстөр. Ол курдук, сый аайы ысшай, первэй категориялаах учууталлар ахсааннара элбии турар, элбэх үөрэнээччи Российской научн.-практической конференцияларга кыттан лауреат аатын ыллылар. Үөрэнээччилэр «Кенгуру», «Русский медвежонок», «Английский бульдог» диэн международнай олимпиадаларга кыттыылары үгэскэ кубулуйда. Оскуоланы кыһыл, үрүн көмүс мэтээлинэн үгүс оҕо бүтэрэр. Оскуола ситиһитэ итинэн эрэ бүппэт, ымпыктаан-чымпыктанан кэспир буоллаха оскуола туһунан элбэҕи суруйуохха сөп. Онтон мин кэспир киһим Анатолий Иванович Барашков спорт маастардарын, бокса спорт маастардарыгар кандидаттары, кик-боксингга международнай кылаастаах спорт маастардарын, көңүл түстүүга спорт маастардарын, улуус, республика чемпионнарын, призердарын иитэн таһаарыт, спорду өрө туһут, физкультура, онтон история учууталыттан саҕалаан оскуола директорунан өр сылларга үлэлээн салайар үлэҕэ эриллит

үтүө киһи.

Анатолий Иванович «Саха республикатын үөрэҕириитин туйгуна», «Россия бастың тренерэ», «Саха республикатын бастың тренерэ», «Дети Саха-Азия» международнай фонда стипендиата, Всеевразийской Федерация кик-боксинга үтүөлээх тренерэ, «2000 үтүө дьыала» бэлиэ хаһаайына, «Сыл бастың директора», «Саха республикатын физическэй культура уонна спорт сайдыытыгар үтүөтүн иһин» бэлиэ хаһаайына, «Учууталлар учууталлара», «Россия бастың директора», «Бастың салайааччы-лидер», «Саха республикатын уопсай үөрэхтээһинин үтүөлээх үлэһитэ», Үөдэй нэһилиэгин «Бочуоттаах гражданина». Нэһилиэк депутаттын хаһыс да созывын талыллан, олохтоохтор олохторун уйгута тупсарыгар күүскэ үлэлээн кэллэ.

Олохун аргыһынаан, Ольга Петровнаһын 3 уол оҕону төрөтөн, үтүө үлэһит дьон онортоотулар, элбэх сиэн эбэтэ, эһэтэ буолаллар. Убаастабыллаах Анатолий Иванович, баҕарабын Эһиэхэ чиргэл тиит курдук кытаанах доруобуйаны, үтүмэн үгүс үөрүүнү. Кэлэр кэмгир кэрэни эрэ кэрэһэлэтин, уһун олохун дьолу эрэ тосхойтот.

Т.М. ФЕДОТОВА,
Үөдэй орто оскуолатын
учуутала
(Төлбүрдээх төрүккэ
бэчээттэнэр)

МЕРЫ БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ
ПОЛЬЗОВАНИИ ЛЕДОВЫМИ
ПЕРЕПРАВАМИ

Изыскание, проектирование, строительство и эксплуатация ледовых переправ проводятся в соответствии с требованиями Отраслевых дорожных норм (ОДН 218.010-98).

Организации, эксплуатирующие ледовые переправы (владельцы переправ), должны иметь разрешение на их оборудование и эксплуатацию.

Организации, эксплуатирующие ледовые переправы, перед предъявлением их комиссии должны получить заключение на эксплуатацию от Государственной инспекции по безопасности дорожного движения Министерства внутренних дел по Республике Саха (Якутия) в части согласования схем организации движения.

Готовность ледовой переправы к эксплуатации определяется по решению комиссии, назначенной Заказчиком, принимаемому в соответствии с требованиями отраслевых дорожных норм, установленных Федеральной дорожной службой и настоящими Правилами.

Режим работы ледовых переправ определяется эксплуатирующими их организациями по согласованию с органами исполнительной власти субъектов Российской Федерации или органами местного самоуправления (в зависимости от статуса переправы), органами Государственной инспекции безопасности дорожного движения (далее - ГИБДД) МВД России и ГИМС МЧС России по Республике Саха (Якутия). Порядок движения транспорта и нормы перевозки груза и пассажиров устанавливаются администрацией переправы с учетом ледового прогноза и максимальной безопасной нагрузки на лед.

Места, ответственные для переправ, должны удовлетворять следующим условиям:

- 1) дороги и спуски, ведущие к переправам, благоустроены;
- 2) в районе переправы отсутствуют (слева и справа от нее на расстоянии 100 метров) сброс теплых вод и выход грунтовых вод, а также промоины, майны и площадки для заготовки льда;
- 3) трассы автогужевых переправ имеют одностороннее движение. Для встречного движения прокладывается самостоятельная трасса параллельно первой, удаленная от нее на расстоянии

не менее 100 метров. Ширина трассы устанавливается на 5 метров больше ширины наиболее габаритного груза, но не менее 20 метров для переправ нефтегазопромысловых зимников. Трасса ледовой переправы должна быть по возможности прямой и пересекать реку под углом не менее 45 градусов. Минимальный радиус закругления должен быть не менее 60 метров.

Границы переправы обозначаются через каждые 25 - 30 метров ограничительными вехами, в опасных для движения местах выставляются ограничительные знаки.

На обоих берегах водного объекта у спуска на автогужевую переправу оборудуются площадки для стоянки транспортных средств с забетонированной вокруг нее канавой с уклоном в сторону съёмной сточной цистерны, устанавливаются отдельные ящики для сбора мусора, выставляются щиты с надписью «Подать утопающему» и с навешенными на них спасательными кругами, страховочным канатом длиной 10 - 12 метров. Рядом со щитами должны быть спасательные доски, багор, шест, лестница, бревно длиной 5 - 6 метров и диаметром 10 - 12 см, используемые для оказания помощи людям при проломе льда.

В период интенсивного движения автотранспорта на переправах должны быть развернуты передвижные пункты обогрева людей и дежурить тягачи с таежками для возможной эвакуации с рабочей трассы неисправных транспортных средств.

Транспортные средства должны выезжать на переправу со скоростью не более 10 км/час. Автомобили должны двигаться на второй или третьей передаче. Дверцы транспортных средств должны быть открыты, а ремни безопасности водителя и пассажиров отстегнуты.

Для обеспечения безопасности людей на переправе выставляется ведомственный спасательный пост, укомплектованный спасателями, владеющими приемами оказания помощи терпящим бедствие на льду. У автогужевых переправ в период интенсивного движения автотранспорта дополнительно выставляется пост с сотрудниками ГИБДД МВД России.

У подъезда к переправе устанавливается специальный щит, на котором помещается информация о том, какому виду транспорта и с каким макси-

мальным грузом разрешается проезд по данной переправе, какой интервал движения и какую скорость необходимо соблюдать, другие требования, обеспечивающие безопасность на переправе.

Ежедневно утром и вечером, а в оттепель и днем производится замер толщины льда и определяется его структура. Замер льда производится по всей трассе и особенно в местах, где больше скорость течения и глубина водоема. Во избежание утепления льда и уменьшения его грузоподъемности регулярно производится расчистка проезжей части переправы от снега.

На переправах запрещается:

- 1) пробивать лунки для рыбной ловли и других целей;
- 2) переезжать в неогороженных и неохраняемых местах;
- 3) заправлять автотранспортные средства топливом и смазочными материалами;
- 4) сливать горячую воду из системы охлаждения на лед; при необходимости воду сливать в ведра, которые выносятся за пределы очищенной от снега полосы;
- 5) перемещение автотранспортных средств в туман или пургу, самовольное изменение маршрута движения, остановки, рывки, развороты и обгон других автотранспортных средств;
- 6) перевозка пассажиров, за исключением случаев, установленных действующим законодательством.

Государственные инспекторы по маломерным судам ГИМС МЧС России по Республике Саха (Якутия) производят техническое освидетельствование ледовых переправ в части, касающейся обеспечения безопасности людей, и дают разрешение на их эксплуатацию.

На водных объектах Республики Саха (Якутия) запрещаются оборудование и эксплуатация ледовых переправ в случае отсутствия документов, разрешающих их оборудование, выдаваемых органами местного самоуправления, и документов, разрешающих их эксплуатацию, выдаваемых представителями контрольных (надзорных) органов.

Меры безопасности на льду
При переходе водного объекта по льду следует пользоваться оборудованными ледовыми переправами или проложенными тропами, а при их отсутствии - убедиться в прочности льда с помощью пешни.

Движение по льду автотранспортных средств разрешается только по организованному ледовым переправам, оборудованным в соответствии с требованиями безопасности при пользовании ледовыми переправами.

Запрещается выход (выезд) на лед в местах, не оборудованных для этих целей, в местах, где выставлены запрещающие информационные знаки, несанкционированный выход (выезд) граждан на лед во время ледостава, до и во время ледохода рек, озер, водохранилищ.

Во время движения по льду следует обходить опасные места и участки, покрытые толстым слоем снега. Особую осторожность необходимо проявлять в местах, где быстрое течение, родники, выступают на поверхность кусты, трава, выпадают в водоем ручьи и вливаются теплые сточные воды промышленных предприятий, ведется заготовка льда и т.п.

Безопасным для перехода является лед с зеленоватым оттенком и толщиной не менее 7 см.

При переходе по льду группами необходимо следовать друг за другом на расстоянии 5 - 6 метров и быть готовым оказать немедленную помощь терпящему бедствие.

Перевозка грузов производится на санях или других приспособлениях с возможно большей площадью опоры на поверхность льда.

Пользоваться на водном объекте площадками для катания на коньках разрешается после тщательной проверки прочности льда, толщина которого должна быть не менее 12 см, а при массовом катании - не менее 25 см.

При переходе водного объекта по льду на лыжах рекомендуется пользоваться проложенной лыжней, а при ее отсутствии, прежде чем двигаться по целине, следует отстегнуть крепление лыж и снять пелли лыжных палок с кистей рук. Рюкзак или ранец необходимо взять на одно плечо.

Расстояние между лыжниками должно быть 5 - 6 метров.

Во время движения лыжник, идущий первым, ударами палок проверяет прочность льда и следит за его состоянием.

Каждому рыболову реко-

мендуется иметь спасательное средство в виде шнура длиной 12 - 15 метров, на одном конце которого должен быть закреплен груз весом 400 - 500 граммов, а на другом - изготовлена петля.

В местах с большим количеством рыболовов в период интенсивного подледного лова рыбы органы местного самоуправления должны обеспечивать выставление спасательных постов, укомплектованных подготовленными спасателями, оснащенных спасательными средствами, средствами связи, электромегафонами и постоянно владеющих информацией о гидрометеорологической обстановке в этом районе.

При угрозе отрыва льда от берега спасатели немедленно информируют об этом рыболовов и принимают меры по удалению их со льда.

МЕРЫ БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ
ПРОИЗВОДСТВЕ РАБОТ
ПО ВЫЕМКЕ ГРУНТА И
ЗАГОТОВКЕ ЛЬДА

Работы по выемке грунта вблизи водных объектов, особенно в местах массового отдыха людей, должны осуществляться в соответствии с действующим законодательством.

Предприятия, учреждения и организации при производстве работ по выемке грунта, торфа и сапропеля, углублению дна водных объектов на пляжах, в других местах массового отдыха населения и вблизи них обязаны ограждать опасные для купания участки с выставлением соответствующих запрещающих знаков безопасности на водном объекте, а по окончании этих работ - выравнивать дно.

Ответственность за несчастные случаи с людьми в обводненных карьерах, до окончания в них работ несет организация, производящая выемку грунта.

По окончании работ по выемке грунта в обводненных карьерах, предназначенных для массового отдыха населения, организации, выполнившие эти работы, обязаны произвести выравнивание дна от береговой черты до глубины 1,7 - 2,0 метра.

Предприятия, учреждения и организации при производстве работ по заготовке льда на водных объектах должны ограждать опасные для людей участки и выставлять соответствующие запрещающие знаки безопасности на воде.

**Администрация
МО «Ленский наслег»**

БИЛЛЭРИИЛЭР

(Иннин 5 стр. көр)

6. Ассортиментный перечень продукции ярмарки: говядина, конина, жеребятина, свинина, мясо курицы, мясная продукция, рыбная продукция, свежая рыба, ЦМП, масло коровье, хлеб и хлебобулочные изделия, картофель, овощи, варенье, джемы, мед, дикорастущие растения, безалкогольные и натуральные соки.

7. Условие конкурса:
– На ярмарке объявляется конкурс за лучший наслег, хозяйство/предприятие и личное подсобное хозяйство (семья) и устанавливаются следующие номинации:

1. «Самый организованный наслег улусной ярмарки-продажи «Идэһэ-2013».
2. «Лучшее предприятие (хозяйство) улусной ярмарки-продажи «Идэһэ-2013» среди организованных хозяйств».

3. «Лучшее личное подсобное хозяйство улусной ярмарки-продажи «Идэһэ-2013» среди личных подсобных хозяйств».
– На конкурсе оцениваются:
1. Массовость участия.
2. Лучшее оформление мест.
3. Количественный и качественный ассортимент, реклама, упаковка и цена продаваемой продукции, единая форма одежды, санитарное состояние продаваемой продукции и места (наличие мусорного пакета, упаковочные материалы и т.д.).

4. Наличие декларации, сертификата, ветеринарной справки.
5. Участие в культурной программе ярмарки «Идэһэ-2013» (от каждого наслега, хозяйства требуется по два музыкальных номера).
Программа проведения ярмарки-продажи «Идэһэ-2013»:

09.00 – Приезд участников и оформление мест
09.30 – Регистрация участников
10.00-15.00 – Работа ярмарки
11.00 – Открытие ярмарки (по отдельному сценарию)
12.00 – Поздравительный концерт
12.30 – Соревнование по строганине
14.00 – Подведение итогов ярмарки.
8. Ответственные по проведению ярмарки:

1. Подготовка и предоставление места для проведения ярмарки, организация транспортной услуги автобусов и такси, электрооборудование – СХПК «Эрэл», МО «Ленский наслег».

2. Приглашение операторов, регистрация, ремонтные работы, очистка и оформление – СХПК «Эрэл».

3. Культурная программа (открытие, закрытие ярмарки, концерт) – Управление культуры МО «Намский улус».

4. Подведение итогов конкурса – жюри в составе:
– Гоголев Е.Е. – и.о. руководителя МКУ «УСХ Намского улуса», председатель;
– Николаев П.В. – главный Госветнадзор по Намскому улусу, член;
– Новгородова С.Д. – главный агроном МКУ «УСХ Намского улуса», член;

– Бугаев Б.Б. – специалист Центра поддержки предпринимательства, член.

5. Контроль за качеством продукции – территориальный отдел Управления Роспотребнадзора, Госветнадзор по Намскому улусу.

6. Общее руководство проведения ярмарки – комиссия МО «Намский улус».

Комиссия

Сэтгэний 22 күнүгэр, бээтинсэбэ, күнүс 3 чаастан, Нам селотун Киин Ааһар Дьэитигэр, ХАМАҒАТТАТТАН саха саамаана ХАРЫС-ХА УОЛА ХАРАТААЛА ХАРАТААЛАНЫ кытары көрсүһүү буолар. Хараны таалырдыгы, Ыларыгы ыраастааһын, Алгыска арчылааһын, Чөл турукка киллэрийи, Куту-сүрү бөвөрүтүү, Эмтээһингэ суруйтарыы ытытыллар.

«Эстэр омук бэйэтин итэҕэлин тутуспат, эстэр омук бэйэтин аатын биллимэт, эстэр омук бэйэтин сагытын сангарбат» – дииллэр. Ону биһиги: «Саха итэҕэллээх буолуохтаах, саха ааттаах буолуохтаах, саха инникитэ – саха буолуохтаах» – дэһэбит, оннук тутта-хапта, үлэли-хамсыы сатыыбыт. Нам дьоно арчыны ылынын, алгыстанын – Саха буолуохха, куту-сүрү сүтэриимизххэ! Тэрийэр тэрис **8(967)910-3530, 8(914)289-9775**

УВАЖАЕМЫЕ РУКОВОДИТЕЛИ!

23 октября 2013 г. состоялось плановое заседание межведомственной комиссии по налоговой и социальной политике, где были приглашены представители организаций, которые имеют кредитные задолженности по страховым взносам на обязательное пенсионное и обязательное медицинское страхование, по фонду социального страхования, по налогу на доход физических лиц, но приглашенные, к большому сожалению не подошли. Просим отнестись к данному вопросу со всей ответственностью и принять участие в следующем заседании.

1. ООО «Эрэл», руководитель – Дураев Д.Д.
2. СХПК «Эрэл», руководитель – Гуляев Нь.Ф.
3. ООО «Тунал», руководитель – Попов Д.С.
4. МБОУ «Салбанская СОШ», руководитель – Сивцев Р.Г.
5. ООО «Ленские Зори», руководитель – Ермолаев Ю.П.
6. ООО «Лена», руководитель – Никитин И.А.
7. ООО «Профессиональ», руководитель – Баишев В.Е.
8. ЦД «А.Ф. Шестакова», руководитель – Колпашникова В.В.
9. СХПК «Түбэ», руководитель – Дьяконова Г.В.

Председатель комиссии **Шарапова Л.И.**

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону **42-9-48, 89243660623, 89141077316**. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ТО Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе **сообщает**, что кляквка с повышенным содержанием радионуклидов была обнаружена в продукции, реализуемой ЗАО «Тандер». ООО «Русберри Лайн» из Вологодской области в итоге лабораторных испытаний показана к исключению из оборота и подлежит утилизации. Предпринимателей просят исключить кляквку этого производителя из продаж, а потребителей при обнаружении ее в розничной сети, обращаться в Территориальный отдел Управления Роспотребнадзора по Республике Саха (Якутия) в Намском районе.

ТО Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Намском районе

Прокуратурой Намского района во исполнение поручения Президента Российской Федерации от 26.04.2013 № Пр-936, Распоряжения генерального прокурора Российской Федерации от 11.07.2013 № 276/45р «О проведении в органах прокуратуры Российской Федерации общероссийского дня приема граждан» **принято решение о проведении в прокуратуре Намского района общероссийского дня приема граждан.**

Дата проведения – 12 декабря 2013 года.
Место проведения – здание прокуратуры Намского района по адресу: с. Намцы, ул. Советская, 5/1.
Время проведения: с 09 часов 00 минут до 18 часов 00 минут, перерыв на обед с 13 часов 00 минут до 14 часов 00 минут.

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ УЛУСА!

Бухгалтерско-консультационная организация «Сигма Актив» предлагает новые виды услуг:

1. Вы можете узнать свою кредитную историю и свой скоринговый балл по которым можете предварительно оценить вероятность получения Вами кредита;
2. Если Вы намерены привлечь кредитные средства для своего бизнеса или ипотеку для приобретения квартиры – информационно-консультационное сопровождение до получения средств, с подбором вариантов в разных банках.

«Сигма Актив», 2-й этаж, ТЦ «Уют»
Тел. **89245682648** в рабочее время

Сделаем по вашим размерам встроенную, корпусную **мебель**, офисные перегородки, лоджии.
Тел. **89247610053**

Продаю земельный участок со срубом 7х7 кв.м по ул. Мира (кв. Көчү).
Тел. **89142942470**

Продаю или меняю на мясо котел «Жарок» (трехсекционный).
Тел. **42-9-87**

Продаю норковую шубу с кашпоном «Черный бриллиант», р. 44-46.
Тел. **89241715769**

Грузовые перевозки по селу, по городу. Продаем новый котел КСТГ-20
Тел. **89243661967, 89841160270.**

Принимаем мясо говядины и жеребятины.
Тел. **89681510202, 89142754554**

КУПЛЮ КОБЫЛУ.
Тел. **89248785555**

Кыһыл-Дэриэбинэбэ **атылланар:** учаастак 0,34 га, чааһынай дьэиэ 100,1 м2, 2 массыынаҕа гараж, хотон (2 оҕуруот сирэ, теплица, сайынгны водопровод). Сыаната – 1200 тыһ. солк. Түһэрсизххэ сөп.
Тел. **89243678050**

Отдам котенка. Девочка, 4 месяца. Окрас полосатый. К туалету приучена, кушает хорошо. Послушная, ласковая. Ждет доброго, ответственного хозяина.
Тел. **89142348728**

Продаю норковую шубу с кашпоном (42-44 руб.). модельная, до колен, в отличном состоянии. Поска 1 сезон. Цена – 50000 руб.
Тел. **89142617523**

ИДЬУО ИҺИТИННЭРЭР

БЫҺАХТАНЫЫ, ЭМТЭН СҮҺҮРҮҮ...

Ааспыт нэдиэлэбэ Нам селотугар 3 ыйдаах оҕо олохтон барда. Бөтүгнэ уонна Граф Бизэрэгэр эмтэн сүһүрүү түгэһнэрэ таҕыстылар. 1 Хомустаах олохтооһун быһаһынан илиигэ аспыттар, Намга балыһаҕа төбөтүгэр бааһырбыт киһи кэлбит. «Суһал көмөттөн биллэрбитэринэн Намга 6 саастаах оҕо төбөтүгэр эчэйииллээх, мэйитэ доргуйуулаах көмөҕө наадыйбыт.

Сэтгэний 13 күнүгэр эбиэт саҕана поликлиника гардеробуттан куртканы сойбоппуттар, манна сааһын ситэ илик П. уорбалаһар. Сарсыһыгар Граф Бизэрэгин остолобуойуттан куртка сизбиттэн харчылаах, правалаах, 2 пластиковой карталаах кумааһынныгы илдьэ барбыттар.

1 Хомустаахха биир ыаллар уоллара итирэн баран дьэитигэр содуомнаабыт. Никольскайга «Аргыс» маҕаһын дьэитин алдьаппыттар.

ГАИ-лар 380 массыынаы бэрэбизкэлээбиттэр, онно 4 арыгы испит суоппар түбэспит, 8 массыына ыстарааптыыр стоянкаҕа туруоруллубут

С ноября 2013 года **стартует третий Всероссийский интернет-урок антинаркотической направленности**, в рамках которого Управлением ФСКН России по Республике Саха (Якутия) совместно с органами исполнительной власти республики запланирован комплекс мероприятий, направленных на реализацию целей и задач данной акции.

Цель интернет-урока:

- повышение информированности обучающихся о недопустимости употребления наркотиков,
- создание системы информационно-пропагандистской работы с населением по формированию здорового образа жизни, предупреждению вовлечения детей и молодежи в употребление и оборот наркотиков.

Задачи интернет-урока:

- ознакомление обучающихся с материалами интернет-урока, размещенными на официальном интернет-сайте ФСКН России (www.fskn.ru) и формирования у них стойкого неприятия наркотиков;
  - обучение педагогических работников образовательных учреждений, волонтеров, родителей современным формам и методам своевременного выявления ранних признаков употребления наркотиков;
  - разъяснение требований законодательства Российской Федерации в сфере профилактики наркомании и противодействия незаконному обороту наркотиков;
- Мероприятия интернет-урока продлятся до 30 марта 2014 года.

СООБЩИ, ГДЕ ТОРГУЮТ СМЕРТЬЮ

С 18 по 29 ноября 2013 г. в республике пройдет второй этап про-филактической акции «Сообщите, где торгуют смертью».

Цель акции: активизировать гражданскую позицию жителей республики по отношению к проблеме противодействия наркомании, получение информации от населения о фактах незаконного оборота и потребления наркотиков, изучение предложений горожан, представителей негосударственных и общественных организаций в сфере совершенствования эффективности профилактики наркомании, лечения и реабилитации наркозависимых.

В рамках акции можно получить или передать информацию, задать вопросы и высказать предложения по телефонам доверия:

21-12-12, 21-12-05 – Управление наркоконтроля по РС (Я) (круглосуточный)

43-92-91 – дежурная часть ММУ МВД России «Якутское» (круглосуточный)

42-22-22 – МВД по РС (Я) (круглосуточный)

8-800-100-35-50 – Всероссийский телефон доверия для молодежи (круглосуточный)

49-67-81 – Центр психологической поддержки молодежи СВФУ им. М.К. Аммосова

32-44-16, 33-12-83 – Якутский наркодиспансер

42-34-97 – Республиканский центр психолого-медико-социального сопровождения Министрства образования РС (Я)

42-12-08 – Округная администрация «город Якутск»

42-05-45 – Минпрофобразования РС (Я)

(8-411-45)-3-73-18 – Алданский отдел наркоконтроля

(8-411-37)-4-66-06 – Ленский отдел наркоконтроля

(8-411-36)-9-05-12 – Мирнинский отдел наркоконтроля

(8-411-47)-4-67-64 – Нерюнгинский отдел наркоконтроля

ГОГОЛЕВ
Иннокентий Степанович

Кунду кийипитигэр Уодай Татьяна Руслановнаба, уолбутугар Владимир Георгиевичка, кинилэр оболоругар Нарьянаба, Айдынга тапталаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, Таатта улууһун Черкевх нэһилиигин олохтооҕо

САГЫННАХОВА
Маргарита Дмитриевна

Ыарахан ыарыттан соһумардык бу орто дойдуну олохтуттан өлөн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэһгэ үллэстэбит.

ТРОФИМОВ
Дмитрий Денисович

Ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

«Энсиэли» хаһыат
РИС талылыһна, таһылыһна уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэннэ.

Аадырһа: Нам сэл. Заложная ул. N4

Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. Лиис

Көһүл сыананан атыһыланар
Индекс – 54889. Тиража – 2039

Бэчээккэ илии баттанһытын графига – 12:00 ч. 19.11.2013 с.

Бэчээккэ илии баттанна – 11:20 ч. 19.11.2013 с.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:

редакторы солбууааччы — **41496**,

суругу тиһии, хаһыаты танһы — **41332**,

бухгалтерия — **41141**,

факс — **41141, 41496**.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэитин, дьэиэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киирбит суруктар төһөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улунуна, Нам сэл., Заложная ул. 4.

E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru